

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Majores causæ referebantur ad sedem apostolicam. Iudicia synodorum provincialium quæ lata erant de disciplina, supremæ erant auctoritatis; nec ab eis appellare licebat. Quid placitum Concilio ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

synodi experiantur examen. Quæ verba omnino descriptra sunt ex canone xx. Antiocheno. Similia à Carolo Calvo postulavit Synodus Lingonensis anno octingentesimo quinquagesimo octavo. Et Concilium quidem Lateranense sub Innocentio III. ea Concilia semel in anno celebrari præcepit. Sed longiorem moram præscripserunt Concilia Basileense & Tridentinum, & Constitutio Blesensis; quæ unoquoque triennio jubent ea Concilia convocari. Quod spatium definitum est ad exemplum Concilij Matisconensis secundi. Sed in eo aberratum est, ob hoc videlicet quod canon ultimus illius synodi explicatus est de Conciliis provincialibus; qui tamen loquitur de Conciliis generalibus Galliæ, ut dicam inferiùs.

Ordonance de
Dicit.

ramentum Hadriani I. in causis Presbyterorum. Eorum successores appellaciones Presbyterorum ad misere.

XII. Concilia provincialia possunt condere canones, modò contrary non sint canonibus Conciliorum generalium. Probatur variis exemplis ex Gallo & Hispania. Item ex auctore Apologetico pro Decretis Gregorij septimi.

XIII. Notatus Gratianus; à quo recedit antea Glossa. Seculi nostri sententia de auctoritate Conciliorum provincialium. Declarationes Cardinalium pro explicatione Concilij Tridentini non obvient apud nos.

I. **V**AENAM materiæ tractandæ sint in his Conciliis provincialibus definivit canon quintus Nicænus, itemque vigesimus Antiochenus. In eum itaque censum referenda sunt causa Clericorum & laicorum qui ab Episcopis suis excommunicati sunt, accusations adversus Episcopos, difficultates quæ contingebant circa administrationem bonorum ecclesiasticorum, & in universum, omnes controversiae & dubitationes quæ ad ceremonias sacramentorum, personas, & reecclesiasticas pertinent: Propter utilitates ecclesiasticas & solutionem carum que dubitationem controversiamque recipiunt. Hæc autem omnia unico verbo complectitur Concilium Chalcedonense, & cxxv Novella, quæ emergerint, ut vertit Dionyfius Exiguus, id est, negotia quæ incident, quod in Novella Constitutione cxxxvii. explicavit Imperator Iustinianus.

II. Materiæ fidei, & majores dubitationes, quæ pertinebant ad aliquod caput disciplinae canonice quod nondum satis explicatum esset, referebantur ad Papam in Occidente per Consultationes; ut fuse discerui in dissertatione de judicis canonici Episcoporum. At judicia in synodis illis reddita quoad disciplinam, summa erant auctoritatis, ut constat ex Concilio Niceno, non solum quoad correctionem & depositionem Presbyterorum aliorumque inferioris ordinis Clericorum, sed etiam quoad depositionem Episcoporum. Itaque appellationi locus non erat, nullaque alia antiquitus ratio suppetebat damnatis quam ut rescripto Principis negotium retractaretur in majore synodo; quando videlicet agebatur alicuius Episcopi causa, aut aliquod negotium magni momenti. Ei auctoritati temperamentum in Occidente adhibuit Sardicensis Synodus, in gratiam Episcoporum gradu suo dejectorum; data nimurum licentia appellandi apostolicam sedem, ut judicium renovetur in provincia, si Romanus Episcopus existimaverit renovandum esse. Quoad verò Presbyteros & laicos excommunicatos nihil innovatum fuit: quoniam

C A P V T XIV.

Synopsis.

I. In synodis provincialibus agitantur causa ecclesiastica.

II. Majores causa referebantur ad sedem apostolicam. Iudicia synodorum provincialium quæ lata erant de disciplina, supra erant auctoritatis; nec ab eis appellare licebat. Quid placitum Concilium Sardicensi: quod nihil detraxit de supra Conciliorum provincialium auctoritate, quoad Presbyteros. Canones Sardenses proferuntur à Zozomo Papa sub titulo Nicænorum.

III. Hic agendi modus offendit Afros. Status controversie proponitur. Versus canonem xvii. Sardicensis sensus adfertur. Explicantur verba epistola Concilij Africani ad Celestinum. Balsamo notatus.

IV. Concilium Carthaginense vetuit ne Presbyteri ad transmarina iudicia appellent.

V. Supremilla potestate fruebantur Concilia provincialia Galliarum. Probatur ex Innocentio primo.

VI. Et ex Concilio Francofordinensi. Cur ad hec Concilia convenire iubebantur Comites?

VII. Conclamerunt provincialium supra potestas confirmata est in Concilio VIII. Oecumenico.

VIII. Sub Carolo Calvo primum infra dictorum auctoritas, ob appellations Presbyterorum ad sedem apostolicam. Transmarinum iudicium, & Transalpinum. Servandos canones admones Carolus ad Ioannem VIII. scribens.

IX. Quedam Ecclesia consentiebant Presbyteros damnatos iudicari in Synodo Romana. Praeterea distinctio Caroli.

X. Ecclesia Gallicana non periret ad speciem Diæcsem Romanam. Nicolai primi plenum colliditatem consilium Episcopos Gallicanos ad Concilium Romanum invitantis. Ejus consilium eludent Episcopi Gallicani. Quandonamq; teneantur accedere ad Concilium Romanum. Virget iterum Nicolaus, sed irrito conatus. Princeps jure proprio prohibere potest ne Episcopi regni sui Romanum accedant.

XI. Ioannes VIII. Episcopos Gallicanos revocat ad observationem priœ consuetudinis. Tempore

& Imperij Lib. VI. Cap. XIV. 227

eorum causæ non erant ejus momenti ut
Romanus Pontifex appellari posset ; sicut
nec in Oriente concessa iis erat appellatio
ad Patriarchas ; ut patet ex canonibus Ni-
cænisi, Antiocheno sexto, & nono Chalce-
donensi. Concilium inquam Sardicense ni-
hil prorsus detraxit de supra Conclilio-
rum provincialium auctoritate quod Pres-
byteros. Contrà, eam canone xvi. 1. firma-
vit adversus iniquas quorundam Episcopo-
rum molitiones, qui ferre non poterant
Presbyterorum aut Diaconorum dejecto-
rum querelas adversus ipsos propositas
apud ceteros Episcopos : *Habeat potestatem*
is qui abjetus est ut Episcopos finitos inter-
pellet, & causa ejus audiatur, ac diligenter
tractetur, quia non oportet ei negare audienciam
roganti. Et ille Episcopus qui justè vel in-
justè eum abjecit, patienter accipiat ut negotium
discutiatur : ut vel probetur sententia ejus à
plurimis, vel emendetur. Interim tamen de-
mandanda est executioni sententia Episcopi,
ut ait canon : *Tamen prius quam omnia dili-*
genter & fideliter examinentur, cum qui fuerit
à communione separatus, ante cognitionem nul-
lus debet presumere ut cum communione societ.
Hujus canonis præjudicio, quem Legatus
Faustinus tamquam canonem Synodi Nicæ-
nae protulerat, Zozimus firmare conatus est
cognitionem à se habitam de accusatione
Apriarij Presbyteri Africani à proprio Epis-
copo dejecti, existimans videlicet eum esse
canonis illius sensum ut Presbyteri excom-
municati arbitrio relinquat querelam suam
deferendi ad quos voluerit Episcopos, mo-
dò provinciæ vicini essent ; cuiusmodi esse
Roma videbatur, habita ratione provincia-
rum maritimorum Africæ.

III. Quapropter canon ille offendit Afros, qui contenderunt eum non esse recensem inter canones Nicænos, ac nihilominus illum causæ cognitionem tribuere Episcopis provinciæ, non autem aliis, tametsi finitimus. Ita namque explicanda est intercessio Novati Legati Mauritaniae in Concilio Carthaginensi: *Nunc meminimus hoc commonitorio etiam de Presbyteris vel Diaconibus contineri, qualiter audiri ab Episcopis suis vel finitimus debeant.* quod in Concilio Niceno minime legitur. Itaque Afri jusserunt consuli authentica canonum Nicænorum exemplaria, quæ Constantiopolis & Alexandriae servabantur; interim verò præcipiunt observari canonem Sardicensem, quoad appellations Episcoporum ad sedem apostolicam. in quo morem gerunt votis Summi Pontificis. Idipsum de Presbyterorum appellacionibus interim observari præcipiunt, ea tamen lege adjecta, ut Clericorum causæ apud suarum provinciarum Episco-

pos finiantur. Igitur, quod caput istud, præclaræ providebant suæ auctoritati, elusis Romani Pontificis consiliis, sequenti videlicet institutionem Concilij Milevitani, quod appellations Presbyterorum judicari decreverat apud Primates provinciarum in Conciliis generalibus Africæ. Ceterum hoc Africanorum decretum viam aperuit novo Zozimi beneficio in Apiarium : qui, interim dum authentica Concilij Nicæni exemplaria conquirebantur, iterum accusatus, ac gradu suo dejectus, Romam appellavit ; restitutusque est à Summo Pontifice, qui Faustinum Legatum misit in Africam, ut Apiarium loco suo reddi procuraret. Sed repugnantibus Afris, investigandum Faustino fuit quoniam modo ostenderet Zozimum in ea causa competentem judicem fuisse. Neque enim obtendi poterat canon Sardieensis, quem interim observandum esse consenserant Afri ; quoniam eam confensui suo conditionem adjecerant, juxta genuinum canonis sensum, ut appellationem quidem tolerarent ad Episcopos comprovinciales, non autem indefinite ad Episcopos finitimos. Itaque Faustinus, ut restitui rursus Apiarium suaderet, laudavit privilegia Ecclesiæ Romanæ, quæ in suam communionem receperat Apiarium, ac proinde nihil reliqui esse quam ut ab Afris pariter suscipieretur. Syndodus tamen hujus allocutionis rationem non habuit ; quod existimaret non debuisse Apiarium in communionem recipi à Zozimo post appellationem, tametsi revera Apiarius probare non potuerit se appellasse. Contra syndodus repetita cognitione adeo reum variis interrogationibus ursit ut crimen confiteretur. Narratio hæc colligitur ex epistola Concilij Africani ad Celestinium scripta ; tametsi quidam conentur contextum ejus corrumperet, & aliò detorqueant ejus sensum ; qui nondum sincere explicatus est, neque etiam status controversiæ ob canonem Sardicensem motæ qui Presbyterorum causam exequitur. *Nam primum quantum obsterit* (Faustinus) *omni congregacioni diversas injurias ingerendo, quasi Romane Ecclesiæ afferens privilegia, & volens cum (id est, Apiarium) in communione suscipi, quem tua sanctitas credens appellasse, quod probare non potuit, communioni reddiderat, quod minimè tametsi licuit &c.* Verio Græca canonis Sardicensis, quæ extat apud Balsamonem, sacerda non est, cùm potius sit paraphrasis interpretis, qui sensum aliquem tribuere conatus est verbis à se non intellectis. Voces enim illæ, finitimos interpellat, si generaliter accipiuntur, confusionem introducere possunt in politiam ecclesiasticam. Quo factum est ut

F f ij